
Du, av alle ...

AKTUELT I FORENINGEN

MARIT HERMANSEN

marit.hermansen@legeforeningen.no
president

Vi kan alle kjenne på frykten over feilaktig å anklage en medarbeider for å ha et rusproblem, men å unnlate å ta opp problemene er langt verre.

... er tittelen på en rapport fra Akan som jeg hadde gleden av å lese i sommer. Prosjektleder Oda Sjøvoll har intervjuet ti sykepleiere som har mistet sin sykepleierautorisasjon fordi de har stjålet og brukt medikamenter fra arbeidsplassen. Rapporten var lærerik og gripende lesning om noe av det vanskeligste vi kan komme ut for som leger, kolleger, ledere og medmennesker. All ære til de som har valgt å dele sin historie, til en klok forfatter og til Akan som gir oss kunnskap om disse vanskelige områdene i arbeidslivet.

Hvordan kan vi forebygge at dette skjer? Hvordan skal vi håndtere dette på arbeidsplassen slik at vi ivaretar pasientsikkerheten samtidig som det skal være mulig å stå fram og få hjelp i tide? Rapporten stiller det viktige spørsmålet – er dette først og fremst kriminelle som har brutt loven og bør straffes, eller er det også medmennesker som har et problem og trenger hjelp?

Underveis oppdaget forfatteren en dimensjon som ikke var tenkt inn i arbeidet i utgangspunktet. Prosjektet skulle se på bruk og misbruk av medikamenter, og hvordan arbeidslivet kan forebygge at dette skjer. Men de ti informantene hadde behov for å fortelle hvordan de ble møtt av arbeidsgiveren da tyveriet ble oppdaget. Historiene delte seg i to. Den ene var fortellingen om å bli ivaretatt, den andre om å bli en kriminell. Det var ikke å miste jobben eller å bli politianmeldt som gjorde forskjellen, men hvordan de ble møtt som menneske. Alle var innforstått med at de hadde gjort noe alvorlig galt, og at det ville føre til helt berettigede formelle sanksjoner. Men historiene viser at det likevel er mulig å behandle den ansatte med respekt, se medmennesket og tilby hjelp og støtte.

Tittelen oppsummerer historiene på en treffende måte: *Du, av alle*. Vi kan alle kjenne på frykten over feilaktig å anklage en medarbeider for å ha et rusproblem. Det er lett å tenke at dyktige kollegaer har immunitet mot å overskride grenser. Men å unnlate å ta opp problemene er langt verre. Leger har mye av sin identitet knyttet til profesjonen, legerollen og yrket. Dermed blir fallet og skammen så stor ved tap av autorisasjonen. Å kunne tilby medlemmer hjelp tidlig er bakgrunnen for at Legeforeningen har etablert både kollegastøtteordningen og Villa Sana.

Rapporten bringer nyttig kunnskap om hvordan rusproblemer kan oppstå. Men kanskje viktigst gir det oss kunnskap om hvordan vi kan håndtere slike lovbrudd på en ryddig og tydelig måte, samtidig som vi ser medmennesket. Dette er vanskelig, og derfor må vi øve oss. Vi må trene på å ta den vanskelige samtalen. Det er som å forberede seg på katastrofer; vi vet ikke når og hvor, men vi vet at det kommer. Da hjelper det å være forberedt. Å lese denne rapporten kan være et første steg i disse forberedelsene.

Publisert: 18. september 2017. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. mars 2026.